

BRASSÓ

ELŐFIZETESI ÁR:
helyben házhoz hordva, v. vidékr.
postán küldve:
Egész évre 7 frt felelve 3 frt 50 k
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sor helye 5 kr (1-10 sor
helye 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirtetéseknél kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bélyegdíja 30 kr.
Nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő.

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schödlér Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

103. szám.

Brassó. Kedd, szeptember 13-án.

III. évfolyam 1887.

Testvériség és egyetértés.

Az írók és művészek társaságának közel mult látogatására még egyszer vissza kell térnünk, habár eléggé kimerítettük volt a tárgyat eddig is. Kényszerítő körülmények utalnak erre. Oly körülmények, melyeket elhallgatni nem lehet és saját érdekünkben nem is szabad.

A mi álláspontunk a nemzetiségi kérdésben ismeretes. Lapunk megindításakor már kijelentettük, hogy szolgálni akarjuk a hazát, megyét és várost az által is, hogy igyekezni fogunk élet venni a nemzetiségi surlódásoknak. Három éves multunk igazolja, hogy egyetlen egyszer sem foglaltunk el támadó állást különösen a szászokkal szemben. Sőt ellenkezőleg, többször kerestünk hidat, mely a folyó két partját összekösse. Ha támadtatott a haza, magyarság, párt és kormány, természetesen védelemre keltünk. De a védelemben is határt ismertünk. Nem személyeskedtünk soha s nem támadtuk a népet, mint a szászyságot magát, hanem csak a tulzókat, a rossz vezetőket.

A városi gazdálkodást s közgazdátást, az igaz, gyakran támadtuk meg s ha tovább is ilyen marad, még fogjuk támadni, — de soha sem alaptalanul. A mit mondtunk, be is bizonyítottuk mindig. De elvégre ez városi s nem nemzetiségi ügy.

Az írók s művészek társasága miért választotta az idén az erdélyi részeket kiránduló helyül? Három okból. Nyíltan megmondjuk.

Először: meg akarták ismerni bérezes hazarészünk természeti szépségeit.

Másodszor: támogatni akarták közreműködésükkel az E. M. M. E.-t hazafias munkájában, s ezt annál inkább, mert e munka az idén összeforrt a székelység érdekeivel.

Harmadszor: személyes meggyőződést akartak szerezni az itteni nemzetiségi viszonyokról s megkísérteni, vajjon a szászok nem volnának-e hajlandók elfogadni az őszinte békejobbot s egyesülni velünk.

E három cél vezette őket. E három céllal szemben mi jeleztük álláspontunkat jöveletük előtt, a hozzájuk írt üdvözlésben, midőn azt állítottuk legfőbb céljokul, hogy találjanak összekötő kapcsolatot, mely minket a szász honfitársakkal szorosán és állandóan egyesítsen. Ezt hangsúlyoztuk ittlétük alatt, ezt elmenetelük után. És a mit hangsúlyoztunk, azt éreztük is.

Nem mondjuk, hogy nem tudnánk megélni a szászok nélkül is. Nem. Sőt naponként látjuk, hogy nagyon is jól. De azt sem mondjuk, hogy nem élhetnénk kétszerte jobban mindketten, egyesülve, közösen. Az kézen fekvő, hogy közös erővel és akarattal sokkal többre menünk.

Azt sem mondhatja senki, hogy a brassói magyarság idegenkednék ezen egyesüléstől. Nem. Példák vannak rá. A magyar kaszinó negyedszázados jubileuma, a polgári kör zászlófelavatási ünnepélye és több más, melyekre mindig meghívta a magyarság nemcsak a szászokat, hanem a románokat is. De vajjon mondhatnák-e ugyanezt a szászok is? Aligha. Egyleteik ünnepélyeket rendeznek, de arra a magyarokat meghívni feleslegesnek tartották.

Mindezt azonban nem bánjuk. Csak egy dolgot nem hagyhatunk érintetlenül — s ez a szászok helyi sajtója, mely nem szűnik meg minket, t. i. a magyarságot állítani okául annak, hogy itt a nemzetiségek széthúznak. Ez a lap, mely a legelkeseredettebb ellensége mindeknek, a mi magyar és a ki közeledik a magyarsághoz, — újabbán, az írók s művészek ittlété alkalmából, újból kitüntette magát.

A vendégek jövelete előtt írt egy-két sz

tességes sort. A vendégek jövelete után úgy viselkedik, mint azelőtt: zavarólag. Kivonatolja a magyar lapok cikkeit az írók tartózkodásáról a szász városokban. A „Kolozsvár“ után az „Ellenzék“-et veszi. Ez már nem tud nyílni szerint irni. Ezért hát nekimegy a brassói magyaroknak és csinál velök egy kis antiszemita komédiát. Hogy a kettő miként fér össze, nem tudjuk. Talán ép úgy, mint a karneval és az orvosi tudomány, avagy a kellemes amerikai prairik s a hírlapszerkesztés.

A brassói magyarságnak semmi köze a valláshoz. Itt mindegyik előbb magyar s azután hive valamely felekezethez. Itt nem kérdi soha senki, miképen imádja valaki istenét, de megköveteljük mindenkitől, legyen az katolikus vagy protestáns, zsidó vagy „kikeresztelkedett“, hogy szeplőtlen jellemű, jó hazafi legyen. E nélkül közöttünk nem élhet senki, legalább nem állandóan, mert a magyar társadalom nem tűri meg a salakot.

Az írók és művészek társasága egyesíteni akart minket a szászokkal. Mi készséggel mentünk. S a szászok közül is tekintélyes férfiak, Brennerberg Ferencz polgármester, Alesius Oszkár városi tanácsos, dr. Fabriczius József főorvos és mások oly nyíltan hirdették ennek szükségét, hogy még kételkedni sem lehetett szavaik őszinteségében. Mi szívünkbeli örvendtünk ennek s vártuk is az eredményt, hogy t. i. lassan lassan keressünk kölcsönösen érintkező pontokat.

De az írók elmentek, mi itt maradtunk s velünk a surlódás is. Mert ha a szászok, t. i. az irányadó körök — félreértések kikerülése végett megjegyezzük, hogy korántsem az idézett három t. egyéniséget értjük — csakugyan óhajtanak a testvériséget, akkor bizonyára saját lapjuk nem foglalhatna el ellenkező álláspontot.

Magunk után ítélünk. Mi közönye vagyunk a magyarságnak. Nekünk kötelességünk e magyarság érdekeinek szolgálatában állani. A mely perczen e magyarság — érett megfontolás után — elhatározná, hogy a szászokkal fuzionál: nekünk kötelességünk, a meny nyiben az nem káros a magyarságra, mint olyanra, ezen törekvést szívvel-lelekkel előmozdítani. Mert ha ellenkezőleg cselekszünk, a magyarság érdekei ellen tettünk s az a magyarság bizonyára el fogna fordulni tőlünk. — Mennél inkább tehát a szászoknál, hol lapjuk egyenesen néhány irányadó egyén befolyása s rendelkezése alatt áll!

S ha ez a lap — daczára a feléje nyújtott békejobbnak — tovább s most is izgat: úgy ezt annak kell tekintenünk, hogy a mi irányadó szász köreinkben még mindig nem vert gyökeret az a tudat, hogy: vagy velünk, — vagy ellentünk; hogy ama körök nem óhajtlák a két testvérmagyarországot igaz, őszinte egyetülést.

Nagyon örvendénénk, ha az illető körök az ellenkezőről győznének meg minket.

Belföld.

Brassó, szept. 12. (A király fogadtatása.) A király fogadtatására nézve kiküldött kolozsvári rendező-bizottság megállapította a fogadtatás általános programját. Ő felségét az indóházban Kolozsvár város tanácsa és törvényhatósági bizottsági tagjai, továbbá Kolozs megye tisztikara s törvényhatósági tagjai fogadják. A királyt Jósika br. főispán és a város nevében Albach Géza polgármester fogják üdvözölni. Az indóházba csak jegyekkel lehet bejutni. Az indóháztól az első diadalkapuiig a főurak díszkisérete és a kocsik lesznek elhelyezve, az első diadalkaputól a Bánfy-palotáig hivatalos testületek, egyletek, az összes tanintézetek felsőbb osztályú növendékei foglalnak helyet,

sorfolat képezve. 22-én este a város kivilágittatik, 23-án délelőtt az összes küldötségek hódoló tisztelgése, este diszeloadás a színházban, a belvárosban kivilágítás, 24-én általános kihallgatás, délután népünep az erdélyi népviseletek bemutatásával; a népünep jövedelme a siketnémák intézetének felállítására fordittatik. Este 9 órakor a király elutazik, mely alkalommal azon utczák, melyeken ő felsége átvonul, kivilágittatnak.

Külföld.

Brassó, szept. 12. Az európai nagy szinpad még mindig hasonlít forrongó vulkánhoz. A nyugalom nincs helyreállítva és még valószínűleg soká nem lesz. A bolgárok belügyeik rendezésére törekednek, mialatt külügyeik még a legrendezetlenebbek. A német kormánynak feleletet, melyet a porta abbéli kérésére adott, hogy az ismeretes orosz javaslat szerint vállalja el a közvetítő szerepet, indirect risszautasításnak tartandó. Beavatott körökben hire jár, hogy a porta a nagyhatalmaknak a javaslatról közvetlen jelentést tesz, remélvén, hogy ez esetben Ném-tország hajlandó lesz a közvetítő szerep átvételére.

A Havas agynökségnek Ruszesukból távirják: Miután a Ruszesukban székelő bolgár megyefőnök nem teljesíté Franciaország ama kívánságát, hogy gondoskodjék a francia állampolgárok biztonságáról, s miután a francia konzul személyes biztonsága is fenyegetve volt, a francia kormány fölhatalmazta konzulját, hogy távozzék Ruszesukból s bizonytalan időre szabadságra menjen.

A német császár és az orosz csár találkozásáról a legkülönfélébb hírek is keringenek.

A „Times“-nek azt írja berlini levelezője, hogy egy barátját, egy a német császár közvetlen környezetéhez tartozó előkelő egyéniséget biztosította: hogy a csár és a császár a jövő héten találkozni fognak.

A német illetékes udvari hivatalnokok kijelentették, hogy a stettini császártalálkozásról mit sem tudnak. Csak a császári pár utazása bizonyos. Azt a hirt, hogy a stettini kastély szobáinak ajtaját orosz nemzeti szinnel vonták be, ostobaságnak mondják; ilyesmi egyáltalában nem szokásos. Mindennek daczára — úgy látszik — a találkozás nincs teljesen kizárva. A mennyire a programból kivehető, az csak hétfőn délután, a császár megérkezése után azonnal vagy pedig csütörtökön lehetséges, a mikor a csapatoknak pihenő napjuk van. Különbben szombaton estig a császár minden órája le van foglalva. A császár jól érzi magát.

A francia diplomáciai körökben azt várják, hogy a Franciaország és Angolország között függőben levő kérdések, a Suez-csatorna semlegesítéséről és az új Hebridák helyzetéről az ősz folyamán elintézésre kerülnek. Waddington, francia nagykövet, Londonból való elutazása előtt az angol kormánynak e tárgyra vonatkozólag jegyzékét nyújtott át. A Suez-csatorna semlegesítésének keresztülvitele fölött állítólag egy nemzetközi bizottság fog örködni, melynek kötelessége lesz egyszersmind a semleges pontokat mindkét parton megállapítani.

A „Gazeta“ zugolódik.

— Román lapszemle. —

A hatalmon lévő magyarok elfognak valamely lelkeszt vagy tanítót, isten tudja mi jogon, s aztán lármáznak lapjaikban, hogy az ország tele van államellenes izgatókkal. Mindennek daczára nincsenek Erdélyben és Magyarországon veszélyesebb nyugtalnabb izgatók, mint maguk a hatalmon lévő magyarok. Mindennek daczára vagy talán ép ezért ők kiáltják szünet nélkül: csipjétek meg az izgatókat. Itt eszébe jut azon anekdota, midőn az iparlovag valami becses dolgot lopott volt s rajta kaptatván, szaladni kezdett s ő kiabálta lehangosabban, hogy csipjék meg.

Nagyon elmés az alkalmazása ezen anekdotának. Az iparlovag a hatalmon lévő magyarok azaz a magyar kormány s az összes tisztviselők. Ez az iparlovag ellőpvalami értékes dolgot a Gazetától s mikor

a gazetások ezt a lopást észreveszik s el akarják fogni azt az iparlovagot, már t. i. a magyar kormányt s az összes tisztviselőket, akkor még ezek állanak az erdő felől s hogy a publikumot megzavarják, még ők kezdik kiabálni, hogy csipjétek meg.

Na, de nemcsak a gazetások a károsok. Észrevette irásközben a „Gaz.” vezércikkkezője, hogy még sem lesz az anekdóta jól alkalmazva, ha ő csak egyedül a káros. Keres tehát még másokat is, pl. a románokon kívül még a tótokat, szerbeket, németeket — a szászokat kifejejtette — kellett ezeknek a magyar írók és művészek társasága? Elég az hozzá, hogy az előszámláltakat a hatalmon levők bántalmazzák, legszentebb jogaikban megsértik s aztán még ők kiabálják, t. i. a hatalmon levő iparlovagok, hogy az alkotmány meg van támadva, a honpolgárok jogai meg vannak sértve.

Ha a hatalommal való visszaélésről van szó, a hatalom közlönyei egyebet sem tudnak, mint ezt kiabálni: „Csipjétek el és semmisítsétek meg az igaztatókat.”

Igy csinálják Erdélyben és Magyarországon felülről lefelé az igaztást, ez a káros tolvajok megrendszabályozása. — Nincsen könnyebb valami, mint a leggyengébbet hibáztatni s midőn az igaztalanságért panaszkodik, még meg is büntetni, ha szerencsés vagy legerősebb lehetni.

A magyarok ma olyan nagy mérvben élvezik ezt a szerencsét, hogy joggal elmondhatjuk, miszerint az állam hatalma ma kizárólagosan az ő kezükben van. Ez a hatalom — miről naponta meggyőződhetünk — annyira a fejükbe mászott, hogy ma magokat mindenben uraknak látván, azt kezdik hinni, hogy az állam csak az övék s hogy csak is ők az állam. Azonban a szerencse forgandó s a ki nem tud vele élni, hamarabb elveszti, mint a hogy megszerezte. A hatalmon levő magyaroknak meg kellene ezt gondolni, s talán meg is gondolnák, ha nem lennének annyira kevélyek, erejükben bizakodók, melylyel pompázhatnak, midőn a viszonyok reájok nézve kedvezők, de melyeket meg a viharos idők még nem próbáltak meg, ha vajjon elégségesek-e a veszély napjaiban idegen segítség nélkül.

Még sokáig megy ez ilyen hangból. S miért mindez? miért tette meg iparlóvagnak a hatalmon levőket? Azért, mert a magyar lapok azt írták, hogy ő Felsőge, a hol csak hű magyarjai között megjelent, mindenütt magyar egyenruhát hordott s több eféléket. Innen az elkeseredés, mert ennek az a célja, hogy a Gazetával megértessék, hogy többé nincsen megengedve a mostani rendszer ellen panaszkodni, melyet az ural kodó is védelmébe vett. Természetes, hogy a magyar lapok a „Gaz.” szerint nem írják igazat, mert azért, hogy Tisza még a kormányon van s hogy a felség nem tér le az ezen kormány által előírt vonalról, ezért még senki sincs jogosítva azt mondani, hogy a Gazeták hazafiatlanok, hiszen ők nem tesznek egyebet, védik nyelvüket és nemzetiségüket az erős támadások ellen.

Igyekezünk a „Gaz.” vezércikkét dióhéjba foglalni. Most már tudja a t. olvasó, hogy miért iparlóvagok a hatalmon levő magyarok. Azért, mert kétségbe vonták a gazetisták loyaltását és hazafiságát, pláne a „Pester Lloyd”-ban.

Az állameszme sem kell neki (190.) sz.) olyan értelemben, mint miniszterelnök, másképp érti azt szerinte maga a felség is, t. i. úgy, mint a „Gazeta.” A Tisza eszméje, mely szerint meg kell magyarosítani a közigazgatást a legutolsó oláh faluig, a Trefort eszméje, mely szerint egymásután meg kell magyarosítani a tanügyet s több eféle törekvés neveztetik állameszmének.

Nem kell a Gazetának az ilyen állameszme. S nem ily értelemben szólott Nyitrán maga a felség. Ez nagy vigasztalására szolgál a Gazetának. Azt természetesen nem tudja, hogy a magyar kormánynak eszé ágában sincs bántani a nemzetiségeket is a felség válasza a kormány intenczióival összhangzik. Ezt nem kell tudni a „Gazeta” olvasóinak.

Czenkalji.

Hazánk a keleti kereskedelemben.

— Különös tekintettel Erdélyre. —

Szterényi József tanulmánya.

(Folytatás.)

Nagy bajt látok én keleti kereskedelmünkkel abban is hogy egyetlen vasútvonal — a predeáli — kivételével, nincs sem vasuti, sem vízi összeköttetésünk a kelettel. Szerbiába ott a Duna. Erdélyből oda vezet a vasut, s ha ez — méltányolva a kereskedelem érdekeit — a lehetőleg mérsékelt szállítási díjtelekeket alkalmazza erdélyi iparcikkék- s ugyanoda menő nyers-termékekre, úgy kétségtelen, hogy előbb-utóbb sikerül ott is térk foglalnai.

Természetesen a termelésnek is alkalmazkodnia kell az ottani viszonyokhoz. A mi a vasuti szállítási díjat illeti Szerbiába, most nincs okunk panasza. Hazánk közlekedési minisztere elment a lehetőség legmesszebb határáig a díjmérséklés! illetőleg, a legnagyobb elismerésre s köszönetre méltó módon akarván ez által megkönnyíteni az erdélyi iparcikkék kivitelét Szerbiába, a mi bizonyára fog is sikerülni, ha hogy iparosaink és kereskedőink ez irányban megteszik a magukét. A jelenleg érvényben lévő tarifák a romániai vámháború ellensúlyozására valók. De ez nem elég. Ezen tarifákat állandósítani kell azon esetre is, ha Romániával ismét szerződéses viszonyra lépnénk. E nélkül lehetetlen iparunknak eljutni a szerbiai piacra. Azonban nekünk nem szabad feladnunk Romániát. Rajta keresztül vezet legrövidebb utunk Bulgáriába s általában a Balkánfélszigetre. Még vámháború esetén sem szabad mellőznünk, ha egyáltalában sulyt fektetünk keleti kereskedelmünkre — melynél én — mellesleg megjegyezve, sokkal egészségesebbnek tartanám, ha nagy tökével átalakítanók iparunkat a hazai viszonyok igényeihez képest s minden figyelmünket a hazai piacra irányítanók, innen akarván kiszorítani hazai termelés által az osztrák ipart.

A vámháborút olcsó közlekedési eszközökkel kell ellensúlyoznunk. Mert nincs az a vámháború, melyet helyesen felfogott s a viszonyokhoz alkalmazott vasuti politikával illuzórisá tenni nem lehetne. Nekünk lehetőleg olcsó s sok közlekedési eszközről kell gondoskodnunk. Ilyen volna első sorban az Olt, mely hajózhatóvá téve, új s olcsó vonalat nyitna meg a keletre. Hisz láttuk, hogy hajózták már az Oltot századunk elején s akkor is mázsánként 7 frttal jött olcsóbbra a szállítása egy-egy árunak Bukarestig, mint ezelőtt. A kereskedelemre a vízi utak feltétlenül kedvezőbbek a vasutaknál, mert ez által vasútunk sem veszítene.

Igaz, hogy ez nagy feladat volna az államra a mai finanziaális viszonyok között. De századunk elején sem az állam létesítette az Olthajózást. Még nem is segélyezte. Az államnak csak a szabályozás tekintetében kellene hozzájárulni, a hajózás létesítése a társadalom, illetve az érdekelt közönség feladata volna. Erős meggyőződésem, hogy ez nagyban emelné kereskedelmünket a keleten, mert új s kedvező utirányt nyitna meg számára.

Még különösen két körülményre kell e helyen utalnom, mint a miben én okát látom annak, hogy a keleten mindinkább tért veszítünk.

Az egyik, mint futólag jeleztem is már, hogy nálunk az ipar nem engedi fejlődni a kereskedelmet. Az iparos nem szorítkozik a termelésre, hanem egyuttal kereskedő is és ezért egyrészt hanyagolja a termelést, másrészt pedig nem lévén jártas a reá nézve idegen kereskedelemben, a mi keleti kereskedésünk csaknem vásári árulással süllyedt alá, kivéve a romániai kereskedőt, a ki addig ide bejött s személyesen eszközölte bevásárlásait s rendeléseit, vagy a körünkben lakó bizományost, s ügynököt, ki bőrét is lenyuzza az iparosnak, hogy ő annál nagyobb hasznot huzzon. A ki figyelemmel kísérte keleti kereskedelmünket, tapasztalhatta, hogy ez mindinkább veszt közvetlenségéből.

A mi iparosaink mellett nem képes erőteljes kereskedelem fejlődni. Nálunk az irigység s anyagi féltékenykedés elérte netovábbját. Az iparos inkább kisebb haszonnal adja el áruját a román bizományosnak vagy ügynöknek, vagy pedig sok költséggel s idővesztéssel maga megy be Romániába, semhogy megtűr maga mellett egy közvetítést eszközölő hazafias kereskedelmet.

Ha nagy gyáripárunk volna, úgy nagyon természetesen találnók, hogy az egyuttal maga eszközölne a kereskedelmet is utazókkal. De így csak kis iparunk van, mely ezt nem teheti. Ne is tegye. Legyen az iparos csak iparos és bizza az áruk forgalomba hozatalát egyedül a kereskedelemre. A mig e két rokonág nem különbözik egymástól, addig a mi kereskedelmünk sem itthon, sem a keleten emelkedhetni nem fog. Ez pedig nehezen fog menni. Egy mód van csak, mely biztos és gyors megoldásra vezet: Az árucarnokok.

(Folytatása következik.)

Az E. M. K. E. múlt éve.*)

(Az igazgató-választmány jelentése.)

Erősbödésünk, terjedésünk s e végre olvastatásunk levén a főczél, minél rövidebben kell áttekintést adnunk a második rendes év nagy munkájáról, az életéről és forgalmáról, melyről csak a hazafias napiló visszaalpozott kötetei nyújthatnak részletesebb

*) Csak most jutunk hozzá, hogy az E. M. K. E. fáradhatatlan, lánglelkű titkáranak, Sándor Józsefnek, maradandó benyomást és kitüntetésül kényszerűen köszönetünket mondjuk.

képet, holott a sajtóban is, az E. M. K. E. életének csak töredéke kerül felszínre, világosság elé.

Az E. M. K. E. — más egyesületek példájára — nem reprodukálhatja, még ha annyira köztermészetűek is, országos mozgalma és cselekvése tényeit, végnélkül való iratait, előszó felkéréseit és felhívásait, mert egy tömör jelentés keretébe nem férő óriás halmaz volna ez, s mert éppen ez bizonyítja az E. M. K. E. külön helyzetét, nemcsak alapszabályszerű célja eltérő a közművelődés minden hazai egyesületétől, de tartalék nélkül mindenestől a nyilvánosság elé lépnie nem is szabad.

A ki arra való, megkereséseire örömmel szolgálunk nép- és államfentartó küzdelmeink benső adataival: de egészen közre — bármennyire érezzük is, hogy e tartózkodás a reklam és megítélés szempontjából sokak előtt talán hátrányunkra lehet — csak némelyeket hozhatunk.

Törvényes minden, mit teszünk; azonban az E. M. K. E. alapszabályainál és természeténél fogva zárt egyesület is, s szent munkáját roszakaratu igazgatóktól védnie, nemcsak a sikerülhetés diplomátiája indokolja, hanem a keresztyén tan is: „Nolite dare sanctum... neque mittatis margaritas vestras... ne forte conculent eas pedibus suis, et conversi dirumpant vos” (Math. 6. 7.)

*

Összegezzük az E. M. K. E. eddigi életét.

Legifjabbak vagyunk a közműveltségi egyesületek sorában, a többiek létezése példájára alakulva; a helyzet súlyossága s a nemzet mély ösztöne által immár a legnagyobbak.

A előkészületi munkától eltekintve, az 1885. ápr. 12-én Kolozsvárt tartott nagy országos összejövetelben alkottuk meg alapszabályainkat s indultunk meg id. válaszmány mellett 300 frtal.

Az alapszabályok megerősítettén ugyancsak 1885. aug 31-én kolozsvári közgyűlésünkben mondtuk ki a létesülést, mely alkalomra már 50,000 frtot haladó tőke gyűlt egybe kezeinkhez.

Tavaly, 1886. aug. 29-én számoltunk be, mint első rendes közgyűlésben, megint csak Kolozsvárt, a rendes munka első eredményeivel: immár 150,000 frttal pénzben, s területenként teljességig vitt fiók-hálózat felmutatásával.

Ez idő alatt 100,000 számra árasztott főlhívásainkkal és kéréseinkkel, igazgató válaszmányunk, direktoriumunk, szakosztályaink, megyei válaszmányaink, vidéki köreink s községi fiókjaink megalakításával, különféle szabályzataink s alapvető munkaprogramunk elkészítésével, fokozatosan a szervezkedés, erőgyűjtés és tervkészítés hármass stádiumait haladók meg, hogy a jelen évben folytatásuk és növelésük mellé hozzátársuljon a folyomány, az első akció.

Szorosan véve nem most kezdődnek ugyan az első akció számai, mert számos irányban léptünk fel mindjárt kezdet óta s akció, még pedig páratlan és csodás, magának az egyesületnek jelen arányai szerint a legnehezebb viszonyok közt világra hozása; de tényleg mégis csak a lefolyt 1887-iki egyesületi évben krystályodott ki a vég, hogy hová, mivel, miként sies-sük: a megváltó példájára néhány kenyérrel kielégíteni sok ezer éhezőt s kielégíteni úgy, hogy a takarás után ne fogyjon el, hanem még szaporodjék, még több legyen az asztal, semmint az ebéd előtt vala.

Ez volt a jelen évi válaszmány feladata.

És mi bizonyítja inkább, hogy az E. M. K. E. főfőtt a gondviselés különös kegye örökös, mint az, hogy e feladat közmegelegedésre örvendetesen sikerült.

Az akció évekre kidolgozott nagy munkálata, tökélyesbített társadalmi szervezés, 250 ezer frtra nőtt tőke jelzi ez 1887. aug. 28-iki közgyűlésünket.

Szabad folyó immár az E. M. K. E.: isten segitsen, hogy tengerré legyünk.

*

Nem magától lett semmi; az E. M. K. E. lefolyt évi nagy munkája sem végződött magától.

Minden hó 12-én d. u. 3 órakor, meghívás és minden kérés nélkül, együtt ült Kolozsvár város közgyűlései dísztermében ez idén is az az erdélyrészi kis országgyűlés, mely az E. M. K. E. igazgató válaszmánya. Néha két napig is, mintápr. 12-én és 13-án, az akció tervének végleges megállapítása alkalmával, néha rendkívülileg is, mint jan. 19-én, mindannyiszor — és ez a megjegyzendő — nagyobb részben nem a Kolozsvárt lakó férfiak, hanem messze vidékek képviselői, buzgó alapítók, kik áldozatukon felől időt s munkát felajánlani ujjabb s nagyobb áldozattal utaznak, költségeknek Erdély fővárosában, meg csak azon érkezői rekompenzáció nélkül is, hogy beszédeiket legálább olvasni fogja az ország, mert e beszédek a discretio tárgyai s épen nem haza, hanem valóban a veszélyeztetett hazáról szólnak.

(Folytatása következik.)

Általános a panasz a magyar szépirodalmi és tudományos könyvek csekély kelendősege felett, és ez a panasz első sorban sújtja a hazai kaszinókat, olvasóköröket és más művelődési célból alakult társaságcsületeket, melyek hivatásukhoz képest a magyar nemzeti érdekeknek és így első sorban a magyar nemzeti irodalomnak ápolói és terjesztői lehetnének. Jól tudjuk ugyan, hogy nem egy magyar kaszinó pénzügyi állapotához mért áldozatkészséggel szavaz meg évenként, néha tetemes összegeket magyar könyvek vásárlására. De tény, hogy mintegy kétezer társas-egylet közül hazánkban alig ötszáz van könyvtára, és tény, hogy e könyvtárak között is igen sok egyszerűen kiselejtezett ajándékművekből avagy ügyes üzérkedők által terjesztett szennyezett ferczregényekből és hitvány fordításokból áll; oly könyvtárak tehát, melyek nemcsak nem felelnek meg hivatásuknak, de gyakran a közizlést, sőt a közérkölciséget is megmélyezni képesek.

A „Magyar Írók és Művészek Társasága“ tárgyalás alá vévén ezt a komoly kérdést, az alulírt bizottság által jelen nyílt felhívást intézi a hazai kaszinók és olvasó körök t. elnökségeihez, hogy figyelemmel a könyvtárak alapításának és kezelésének nagy fontosságára, emlékeztesse őket a hazai kaszinók nagy alapítójának: Széchenyinek célzatára, ki nem, mint a magyar kaszinók jelentékeny részéről ma is elmondhatjuk: „politizáló mokraköröket, vagy éppen kártyabarlangokat“ akart teremteni ez intézménnyel, de a ki tudta, hogy jól vezetve és első sorban a közművelődés érdekeit szem előtt tartó társaságcsületek nemzeti létünknek erős oszlopaivá lehetnek. — A művelt nyugat-európai nemzeteknél, az amerikai Egyesült-Államok nagy köztársaságában, a hatalom alapját a művelt társadalom képezi, és e műveltséget a jól szervezett és mindenütt feltalálható társaságcsületek és a nyilvános közkönyvtárak fejlesztik leginkább, öntudatosan és hathatós erővel egészítve ki azt a népnevelő hatást, melyet nálunk még csak az iskola, az éretlen gyermekek érdekének szolgáló és a fejlődésre képes és munkabíró ifjak nagyobb zömét már cserben hagyó iskola végez.

Nincs rendkívüli eszközökre, nincs rendkívüli anyagi erőre szükség, hogy minden egyes kaszinó minél inkább megfeleljen nemes feladatának és hogy a magyar társaságcsületek zöme a magyar művelt társadalom egyik központja és a közművelődés ügyének terjesztője legyen. Csak akarat szükséges, csak egy pár izléssel és műveltséggel bíró egyén buzgalma. A Gaborieau, Ponson du Terrail, Gondrecourt, Montepin Xavér, Boigobey, Born-féle s más becsnéküli gyárregények helyett, melyek kaszinóink könyvtárában százával találhatók, ugyanannyi pénzzel kitűnő magyar szépirodalmi műveket és nagyszerű külföldi írók magyar fordításait lehetne beszerezni. A könyvkiadók és magánosoktól koldult, rendesen értéktelen művek helyét csekélyebb számú, de becsesebb könyvek méltán pótolhatnák. Egy-egy encyclopediai mű, szótár, térkép, a Magyarország történelmére, földrajzára vonatkozó főművek, a helyi monografiák, az önművelődés ez első s általános segédeszközei, szintén nem kerülnek sokba és egész tudományos művek megszerzése különben sem tartozik a kaszinók feladatai közé. — És mily más hatása lenne egy kis gondosan megválogatott könyvtárnak, habár egyelőre csak egy-két száz darabból állana is, mint a mostan legnagyobb részt selejtes, sőt erkölcsrontó tartalmu könyvgyűjteményeknek! És mily hatása lenne később, ha a könyvtár megerősödve, valóban komoly férfiaknak is segítségül szolgálhatna!

(Vége következik.)

A sinaiai kirándulás.

Szakadó esőben, menydörgés és cikázó villámok közepette 396 személy tolongott vasárnap reggel a pályaudvarba. A külön vonat csak 6 óra után volt indulandó, de azért öt órakor már vig élet volt a pályaudvarban, hol mindenki a rendezőt, Aronsohn Henriket kereste. Tizenhat kocsiszakaszból álló vonat, két mozdonyral állott a közönség rendelkezésére, mely kellő kényelemmel helyezkedett el a vonaton. Hat óra után végre megindult a vonat s mentünk Sinaia felé. Benn a vonatban a legélénkebb társalgás. A legellentétesebb elemek, mint kellemes jó utitársak mulattak egymással. Predealra érkezve, ki kellett szállni az utlevélvizsgálás végett, a melynél tanusított rendkívüli figyelemért igaz elismerés illeti Pánczél István főszolgabíró urat s a román rendőrség főnökét egyaránt. —

Egy órai pihenés után tovább utazva, kilencz óra előtt a román lakóhely Sinaiaiban voltunk, melyek

leírni nincs toll, lefesteni nincs ecset a világon. — A társaság itt különféle csoportokra oszolt, de együtt volt a templomnál, a hol ünnepi mise tartatott, melyen a király és királyné is megjelent, kik mise után ott a templom előtt tartottak cerelet, többeket megszólítva. A király körüljárt a csapatok között, melyek „hurrah!“ kiáltásokkal fogadták.

Innen a társaság elment a remek királyi kastélyt s parkot megtekinteni, majd egy órákor ebédhez ült.

D. u. megtekintette a tábori udvari ebédet, melyen a király s királyné, valamint a királyné anyja is részt vett. Az ebéd alatt több toaszt is mondatott utána pedig hosszú cerelet volt. Ezt követően az e célra felállított díszes sátor előtt a katonaság s nép nemzeti tánczot rendezett, melynél a királyné nem csak megjelent, hanem a tánczolókat közé elegyedt, udvarhölgyeit a katonaleányokkal tánczra küldötte.

Este a királyi kastély villamosan kivilágítottatott, a királyi családnak fáklyás zene és szerenád adatott, habár az eső csak úgy szakadt.

Az idő d. u. 4 óráig kedvezett, de akkor esőre fordult.

Az ünnepély a griviczai győzelem emlékére rendeztetett s a kiránduló társaság nagy élvezettel gyönyörködött benne. Hogy pedig ez élvezetessé vált, azt csak a m. kir. államvasutak városi menetjegy irodájának, illetve főnökének — Aronsohn Henrik urnak — köszönhetjük, ki nem kimélt fáradságot és áldozatot, csakhogy a kirándulás sikerüljön. A kirándulók nevében fogadja tehát elismerésünket. Magára Sinaiaira s az ünnepély részleteire jövőre visszatérünk.

Irodalom és művészet.

Az ifjabb írói nemzedék egyik legtehetségesebb s legtermékenyebb tagja, Sziklay János két kötet elbeszélése hirdet előfizetést. A két kötet tartalmazni fogja Sziklaynak eddig szétszórtan megjelent nagyobb elbeszéléseit s címök lesz: „Ábrándos évek.“

Maga az író így ír ezen kötetéről, illetve magáról: „Írói egyéniséget voltaképen ez elbeszélések gyűjteményéből fogja megillettetni a szíves olvasó. Mennyiben fogom megérdemelni érdeklődését, nem tudhatom. Lelkemét nem tarthatom föl egyébként, mint munkáimban; ha megnyerem az olvasó rokonszenvét megtaláltam jutalmam is.“

Embereim nem járnak a felhőben, de nem is a sárban. A természet hive vagyok, a nélkül, hogy szemem folyvást a földre tapadna

Elbeszéléseim saját korom szüleményei, azé a koré, melyben az embernek még vannak eszményei, bizik a jövőben, tud lelkesülni a szépért, anyagi küzdelmét elviselhetővé teszi egy nemesebb, eszményi cél. A gyűjtemény címe jelezni fogja ezt a kort.“

A két kötet, melyek 25—30 ívre fognak terjedni, ára 2 frt, mely előfizetési díj a szerző nevére (Bpest, IV. magyar utca 28.) küldendő. Különben a szerző személye iránti tiszteletből előfizetéseket szerkesztőségünk is közvetít. Ajánljuk ezen két kötetet — melyek már október 15-én jelennek meg — az irodalompartoló közönség szíves figyelmébe.

Pályázati hirdetés.

A karének több lelkes pártfogója becses adományával újabbban azon helyzetbe hozta az „Apollo“ kargyűjtemény szerkesztőkiadóját, hogy az alábbi pályadíjakat tűzze ki:

1. Első díj Szikupil József ur 50 frankot aranyban ajánlott fel egy 4—6 eredeti magyar népdalból, lassú és frissből álló egyvelegre férfi-karra szerkesztve. Együttal a felvett népdalok egy közép-magas énekhangra zongora-kísérettel is beküldendő, melyek az Apollo kiadásában is megjelenni fognak.

2. Második díj Rill Imre budapesti építész ur 30 frankot aranyban ajánlott fel.

3. Harmadik díj Gellert József cs. és kir. udvari könyvkötő ur 20 frankot aranyban; végül

4. Negyedik díj Kókai Lajos budapesti könyvkereskedő ur 10 frankot aranyban vagy könyvekben ajánlott fel.

A 2., 3 és 4. díjat esetleg más, szabadon választott férfi-karra írt négyes is elnyerheti, kisebb egy nyomtatott hangjegyv és nagyobb egy nyomtatott hangjegyv felénél, legkésőbb f. évi december hó 31-ig a szerző nevét, állását és lakását tartalmazó elzárt jelzés levélkével ellátva, idegen kézírásban az Apollo kargyűjtemény szerkesztőkiadójához Budapestre, VI. k. Lázár-utca 18. sz. küldendő.

Az összes beküldött pályamunkák az Apollo kargyűjtemény tulajdonába mennek át és egyedül ez lesz jogosítva azok kiadására és értékesítésére s a beküldött kéziratok nem szolgáltatnak ki.

A pályaművet egy a pályázók által megjelölt magyarországi dalárda fogja megbírálni. A bíráló

dalárda kijelölése akképtörténik, hogy minden pályázó a jelzés levélke borítékáján megnevez egy dalárdát, melyet bírálólul óhajti. Az így legtöbb szavazatot nyert dalárdát a bírálásra fel fogjuk kérni. Ha két vagy több dalárda egyenlő számú szavazatot nyer, a pályadíjat kitűzők a — szerkesztőkiadóval egyetemben fogják azok sorából a bíráló dalárdát felkérni s együttal a bíráló dalárda kijelölését ellenőrzik. Ha a megválasztott dalárda a pályaművek megbírálsát nem vállalná el, fentiek fognak egy más dalárdát felkérni.

A pályázat eredményét, nemkülönben a pályanyertes művek szerzőit Sagh József ur „Zenelapja“ fogja közölni.

Budapest, 1877. szeptember hóban.

Goll János,
az „Apollo“ kargyűjtemény szerkesztőkiadója

Helyi és vidéki hírek.

Tárczarovatunk tárgyhalmaz miatt kimaradt lapunk mai számából.

Személyi hírek. Horváth László, Kis- és Nagy-Küküllőmegyék érdemdús kir. tanfelügyelője vasárnap érkezett s 10—12 napot itt is fog tölteni. — Tegnap a tanfelügyelő ur megtekintette magyar óvóintézeteinket, minthogy ezek mintájára akar Segesvárt is egy magyar kisedóvó-intézetet szervezni. — Mihály Dezső, Szebenbe kinevezett kir. törvényszéki bíró tegnap utazott el városunkból, átveendő új hivatalát.

Városi közgyűlés lesz holnap, f. hó 14-én d. u. 8 órakor a tanácsház nagy termében. A tárgysorozat 18 pontból áll, melyek közül kiválóbb fontosságúak a következők: Javaslat a városi pénztár s erdőgazdaság változtatása tárgyában. Belügyminiszter-leirata a helyi vasutra megszavazott 80.000 frt törzsbetét tárgyában. A közigazgatási bizottság végzése a hirdapokban való hirdetés tárgyában. Javaslat két szabad közfürdő állítása tárgyában.

Brassómege közigazgatási bizottsága gr. Bethlen András főispán elnöke alatt rendes havi gyűlését tartotta, melyen több fontos tárgy fordult elő. A havi jelentéseken kívül nevezetesebb tárgyak voltak: a „Csángó titkok“ című röpirat ügye, melyet a gyűlés nem tartott érdemesnek arra, hogy az ismeretlen szerző ellen törvényes megtorlást gyakoroljon, de indítatva érezte magát, Nagy Gyula kir. erdőfelügyelőnek feltétlen bizalmat szavazni. A szász-hermányi tüzeset alkalmából a gyűlés egy szabályrendelet alkotását mondotta ki a gőzcseplőgépek használatáról. Gróf Schweinitz Gyula közg. előadó elkészítette s benyújtotta a Brassómegegyében 1887-ben mivelt földnek nagyságát s az ugart a szántóföldszereket s gépeket feltüntető táblázatos kimutatást. A gyűlés ezen szép munkáért köszönetet szavazott gróf Schweinitz urnak s elhatározta ezen kimutatások sokszorosítását. Érdekes még a Brassó városi piaci pénzváltók ügye, melyben a városi képviselő határozata elvben helybenhagyatott s csak az változtatta meg, hogy a fellebbezés nem birtokon kívül, hanem birtokon belül is beadható. A gyűlés lefolyásáról részletes tudósítást jövőre fogunk közölni.

Királyi kihallgatás Kolozsváron. Ő császári és királyi felsége folyó évi szeptember hó 24-én (szombaton) délelőtt 10 órakor Kolozsvárt általános kihallgatást tartani kegyeskedvén, az ezen kihallgatásra jelentkezők előjegyzésével Marzsó Géza kabinet-fogalmazó ur bizatott meg, ki is az előjegyzések fogantatásosítása végett hivatalos működését Kolozsvárt folyó évi szeptember hó 19-én kezdi meg a főtéri Bánffy palotában lévő törvényszéki helyiségnek I emelet 11. számú szobájában. Ez azon megjegyzéssel hozatik a közönség tudomására, hogy az előjegyzések az említett helyen és időben nevezett kabinet-fogalmazó urnál eszközölhetők, valamint, hogy a hozzám már korábban beadott felség-folyamodványok annak idejében illetékes helyükre át fognak tétetni. Kolozsvár, 1887. szeptember 7. Albach Géza, polgármester.

Műkedvelői előadás. Említettük, hogy a helybeli iparos ifjak önképző egylete közelebből egy műkedvelői előadást rendezend. Ma jelezhetjük, hogy az előadás már vasárnap szept. 18-án fog megtartatni, mely alkalommal az öreg Szighetzy bácsinak „Szerelem és örökség“ című kitűnő 3 felvonásos vígjátéka hozatik színre. A szerepek — mint az eddigi próbák meggyőzték — nagyrészt jó kezekben vannak és semmi kétség, hogy az előadás e tekintetben sikerülni fog, csak közönségünkön áll, hogy méltányolva az ifju egyelet tagjainak buzgó törekvését, tömeges látogatása által az anyagi sikert is biztosítsa, mely pártfogást ez egyelet olyannyira megérdemli!

Az idegenek Brassóban. A városi menetjegyiroda által szombaton rendezett kéjvonatnak nem volt meg a remélt sikere, a mennyiben ez alkalommal csak 57 személy vett részt. Brassóba, holott aznap székesszerű in-

tézkedések után, a melyeket az iroda derék s törekvő főnöke, Aronsohn Henrik tett, azt hittük, több látogatója akad városunknak. A vendégek szombatán d. e. 9 óra 46 perczkor érkeztek Brassóba, hol Aronsohn Henrik ur fogadta őket. Az elszállásolás a legnagyobb rendben ment végbe, úgy hogy már fél tizenkét órakor a társaság a fekete templomban volt, hol óriási közönség várta már az orgona-hangversenyt, melylyel Lassel tanár ez alkalommal is meglepte a közönséget, oly kitűnően sikerült. Egy órakor közös ebéd volt a Nr. 1. nagy termében, mely kitűnő kedélyhangulathoz folyt egész négy óráig, a mikor is a társaság két részre oszolva, egyik a Czenkre, másik Rozsnyóra ment. Este a Nr. 1. kerti helyiségeiben a városi zenekar szép hangversenyét hallgatták a vendégek s velük városunk intelligenciájának nagy része, köztük a város polgármestere is. A hangverseny kitűnően sikerült s gratulálhatunk hozzá Brandner derék karmesternek. Ugyanekkor alkalmunk volt többekkel a vendégek közül érintkezni, kik mind teljes meglepedésüknek adtak kifejezést a kitűnő s figyelmes rendezéért, dicséretekkel halmozva el Aronsohn rendezőt.

Rendőri hírek. Lopás. A pénteki hetivásár alkalmával Bosch János holbaki lakos kocsiládájából 7 frt 20 kr. ismeretlen módon eltűnt. A gyanu Andre János óbrassói lakost terhelte, kinél házmozgás tartatván, a pénz 57 kr. hiányával — melyet már kiadott volt — megkerült. A tettes, ki bevallotta tettét, átadott az illetékes bíróságnak. Bivalhus. A mézszárosoknak kötelességévé tétetett, hogy azon esetben, midőn bivalyhuszt mérnek, tartoznak azt egy felirattal jelezni. Minthogy azonban a mézszárosok ezen intézkedést nem tartják be, a közönség erre saját érdeké-

ben figyelmeztetik. — **Letörés.** F. hó 5—10-ike közötti időben az alsó vár-utca egyik házából, valószínűleg a nyitva hagyott ablakon való bemászás után ismeretlen tettesek különféle ékszereket u. m. arany karpereczeket, melltüket, fülbevalókat, gyűrűket, valamint fehérneműt is loptak el eddig még ismeretlen tettesek. — **Rakonezatlankodás.** Tegnapelőtt d. e. a fekete utca 402. sz. ház koresmajának istállójába egy hosszufalusi lakos által beállított lovaknak levágták a farkát. A nyomozással megbízott rendőrközségnek sikerült a tettest Szigethi János 23. csapatbeli altüzér személyében kipuhatolni, a ki bekísértetvén, konokul tagadott mindent. De véletlenül a lófarkak egyikében egy az ő nevére szóló kimaradási igazolvány találtatván, tagedása nem sokat használt. Átadták az illetékes hatóságnak. — **Gazdátlan csirkék.** 4 darab megvásárolt, de az eladónál hátrahagyott csirke van a kapitányságnál letéve, honnan a tulajdonos elviheti.

Gyilkosság. Tatrangi Fejér Andrásnak Predalon tul — állítólag — bácsfalusi cigányok 40 frank keresményeért f. hó 4-én este fejszével elvágták nyakát. A hullára csak 9-én akadtak rá. Elfogatások is történtek, a tetteseknek nyomán vannak.

Jókai—Keglevich. Emlegettük volt, hogy gr. Keglevich István, a nemzeti színház intendánsa visszatért Jókai »Keresd a szíved« című szindarabját. A »Budapesti Hírlap« most közli az intendáns levelét, mely következő: Öszintén mondhatom, hogy »Keresd a szíved« nem adhatom elő a Nemzetiben. Nem tartom korszerűnek az osztrák-magyar viszály föllevenítését addig, míg egy tüntetésekre mindig kész generáció él, és addig, míg az uralkodik, kinek parancsára azon dolgok történtek. Nem akarok soha oly helyzet-

be jutni, hogy ha a király véletlen a Nemzetibe akarna jönni, azt kelljen neki mondanom, hogy ne tegye. — Sajnálom, hogy nem teljesíthetem kívánságodat, de ez a meggyőződés.

Könyvradományok. A szász-hermányi tűzkárosultak javára nagyban indultak meg a gyűjtések úgy az alispán felhívása folytán mint a német lapban. Ő fel-sége 500 frttal, gróf Bethlen András főispán ur 100 frttal, Maurer Mihály orsz. képviselő ur 50 frttal járult a gyűjtéshez. Ezenkívül a megyei tisztikar s mások körében is gyűjtések indultak meg.

Medvék és farkasok. Brassóból írják a »Nemzet«-nek: Brassó vármegye ó-sánczi határszéli havasain ez idő szerint a medvék az ott legelő marhaállományt iszonyuan dézsmálják. Egyik csordából már is 8 drb. ökör az éhes maczkók áldozatául esvén, végre f. hó 5-én az Ó-Sánczon állomásozó csendőrségi őrsvezetőnek sikerült egy óriási nagy fekete medvét, körülbelül 5 éves nőtényt, épen in flagranti, t. i. egy ökör hátán találni és szerencsésen leteríteni. Mig egy helyütt a marhaállományt pusztítják a medvék és farkasok is, más helyt, kiváltképen a szász-mogyorósi, apáczai, veresmarti és krizbai határon a nagyon fel-szaporodott vaddisznók a kukoriczaföldeket teszik tönkre.

350.000 zarándok. Az idei mekkai zarándok-utrá, mely mult hó 20-án ért véget, nem kevesebb, mint 350.000 zarándok jelentkezett a mohamedán világ minden részéből. — Ily nagy számmal eddig még egyetlen zarándok-campagne sem dicsekedhetett.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Sztéryni József.

H I R D E T M É N Y E K.

Kiadó lakások.

Egy emeleti lakás, áll 4 szoba, külön konyha és kamara, egy földszinti lakás 3 szoba, konyha, kamara, valamint az azokhoz tartozó melléképületekkel együtt f. évi szent-Mihály naptól kiadó Bolonya, kút-utca 356. h. sz. alatt. Tudakozódni lehet ugyanott.

Egy vendéglős

kerestetik a »Brassói Magyar Polgári Kör« számára. — Ugyanitt kiszolgálóandó lesz a »Brassói Kereskedelmi és Iparegyesület« is. — Lakás s. p. szoba és konyha rendelkezésre áll. A vendéglővel egyuttal a helyiségek tisztán tartása is jár.

Jelentkezhetni f. évi szeptember 15-éig Papp Ferencz butorgyáros urnál, mint egyleti elnöknél.

Szám 1625.—1887.

(375) 1—3

Árverési hirdetmény.

A fogarasi m. kir. ménes uradalom igazgatósága részéről ezenel közhirre tétetik, mikép az uradalom tulajdonát képező következő uri jogok és bértárgyaknak 1888. évi január hó 1-jétől — 1893. évi október hó 31-éig terjedő időre leendő bérbeadása iránt 1887. évi október hó 10-én d. e. 9 órakor alólírott igazgatóság hivatalos helyiségében írásbeli zárt ajánlatok útján felsőbb jóváhagyás fentartása mellett árverés fog tartatni.

Az árverés tárgyát képezendik:

1. A Bucsum község határán fekvő 3 hold 235 nsz.-öl rét.
2. Az alsó-ucsa koresmajog, koresma- és melléképületekkel együtt.
3. Az alsó-visti " " " "
4. A besimbáki " " " "
5. A skórei " " " "
6. A dezsáni " " " "
7. A lissai " " " "
8. A kopácseli " " " "
9. A sebesi " " " "
10. A margineni " " " "
11. A bucsumi " " " "
12. A szunyogszéki " " " "
13. Az ó-toháni " telekkel együtt.
14. Az Alsó-Szombatfalva községben gyakorl. vásárvám-szedési jog.
15. Az alsó-ucsa két lisztelő malom.

Bérleni kívánók 50 kros bélyeg és 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat, melynek borítékán az ajánlat tárgya, a bánatpénz mennyisége, úgy az ajánlattevő neve világosan kiteendő, az ajánlatban pedig határozottan megjelölendő a bérbe venni kívánt helyiségek és telek.

Iskola Alapítvány - Kolozsvár Központi Egyetem Könyvtár - Fundatia pentru Scoala BCU Cluj Napoca

jog vagy egyéb bértárgy, ugyszintén az ezért évenként fizetendő bér-összeg számmal és betűvel kiírandó, továbbá kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Igy felszerelt ajánlatok legkésőbb f. évi október hó 10-én d. e. 9 óráig nyújthatók be alólírott igazgatóság pénztáránál.

Ajánlatok egy vagy több bértárgyra tehetők.

A földadót a ménesbirtok, minden egyéb adót, pótlékot vagy illetéket a bérlő hordozandja.

Oly ajánlattevők, kik ezen uradalomban bérlők még nem voltak, kötelesek vagyoni állapotukat hatósági bizonyítvánnyal igazolni.

A bérlet további feltételei alólírott igazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Fogarason, 1887. évi szeptember hó 7-én.

A fogarasi m. kir. állad. ménesuradalom igazgatósága.

Weisz Ede Hungária szálló Gyulafehérvártt

ajánlja a t. fogyasztó közönségnek többféle finom asztali és palaczk borait. Fehér borok: 1866-beli ó-bor. 1876—1880-beli rózsmáli. 1886-beli rizlingi. 1886-beli vegyes cseznai. — Könynyü asztali borok. — Piros borok: 1885-beli carbanet. 1876-beli ménesi cabinet.

Tiszta, hamisítatlan és jó minőségért az eladó kezességet vállal. Egész pinceszéje a napokban lett saját kérelmére hatósági közbejövettel szakbizottság által megvizsgálva, mely a borok természetes, hamisítatlan és kitűnő voltáról magának meggyőződést szerzett.

Nagyban és kicsinyben! Hectoliterenként s palaczkokban!

Árak és elküldési feltételek kívánatra postán is közöltenek!

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos

Dr. J. G. Popp udvari fogorvos

Kapható minden gyógyszerárban, illatszertárban és finomabb üzletben.